

نگرش دستیاران تخصصی دانشکده‌ی دندانپزشکی شهید بهشتی نسبت به موقعیت و آینده‌ی

شغلی خود

دکتر رضا عمید^۱، دکتر مهدی کدخدازاده^۱، مهدیه میراخوری^۲، دکتر شیرین شیدفر^۳، زهرا نسبی^۴، دکتر محمدتقی باغانی^۴
نویسنده‌ی مسؤول: تهران، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، دانشکده‌ی دندانپزشکی، کمیته تحقیقات دانشجویی mirakhori_mahdie@yahoo.com
دریافت: ۹۴/۱۲/۶ پذیرش: ۹۵/۴/۲۹

چکیده

زمینه و هدف: شناخت مسایل و مشکلات و نگرش دستیاران تخصصی در مورد رشته‌ی تحصیلی خود به منظور برنامه ریزی در رفع آن‌ها و بهبود وضعیت از مهم ترین اهداف نظام آموزش عالی کشور می‌باشد که با وجود سال‌ها تجربه‌ی آموزشی و دانشگاهی در کشور همچنان کمبود اطلاعات در این زمینه احساس می‌شود. هدف از مطالعه‌ی حاضر بررسی نگرش دستیاران رشته‌های مختلف تخصصی دندانپزشکی نسبت به موقعیت و آینده شغلی خود بود.

روش بررسی: این مطالعه‌ی مقطعی بر روی تعدادی از دستیاران تخصصی شاغل به تحصیل در دانشکده‌ی دندانپزشکی شهید بهشتی صورت گرفت. داده‌ها از طریق پرسشنامه‌ای که توسط پژوهشگر تهیه و روایی و پایایی آن بررسی گردید. عوامل موثر بر نگرش دستیاران تخصصی نسبت به موقعیت شغلی در سه حیطه‌ی رشته‌ی تحصیلی، دانشکده محل تحصیل و جایگاه دندانپزشکان جمع آوری و میانگین نمرات گزینه‌ها در ۲۱ سوال به عنوان نمره‌ی نگرش دستیاران تخصصی تلقی می‌گردید و میانگین امتیاز کل سوالات پاسخ داده شده پرسشنامه‌ها، از ۱ تا ۴ تقسیم بندی و با کمک نرم افزار spss16 تجزیه و تحلیل و از روش‌های آمار توصیفی و تحلیلی استفاده شد.

یافته‌های را: میانگین و انحراف معیار نمره‌ی نگرش دستیاران تخصصی در دانشکده‌ی دندانپزشکی شهید بهشتی $2/62 \pm 0/3$ به دست آمد (نسبتاً راضی) که اندکی بیشتر از نمره‌ی $2/5$ یا نصف میانگین نمره‌ی امتیاز کل سوالات پرسشنامه بود.

نتیجه گیری: نگرانی جادی دستیاران در مورد آینده‌ی شغلی است که نیازمند توجه به عوامل فرهنگی و تجاری خاص خود است.

واژگان کلیدی: نگرش، آموزش، پزشکی، دندانپزشکی، آینده‌ی شغلی

مقدمه

فرآهم سازی این منابع در کشور های در حال توسعه و توسعه یافته به عمل می آید. نیروی انسانی متخصص و با انگیزه، مهم ترین سرمایه ای انسانی در حفظ و توسعه‌ی حیات است یکی از عواملی که امروزه نقش پر اهمیت و بسزایی در رشد و توسعه‌ی هر جامعه دارد منابع انسانی آن می‌باشد. به طوری که امروزه سرمایه گذاری های زیادی برای تربیت و

۱- گروه پریودانتیکس، دانشکده دندانپزشکی، دانشیار دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران.

۲- دانشجوی دندانپزشکی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران.

۳- دستیار تخصصی رشته پریودانتیکس، دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه شاهد، تهران، ایران.

۴- دستیار تخصصی رشته پروتزهای دندانی، دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه شاهد، تهران، ایران.

جامعه می باشند. این افراد به عنوان یکی از زیرمجموعه های اصلی نظام بهداشتی کشور بایستی بر اساس نیازهای واقعی جامعه از نظر کمیت و کیفیت تربیت شوند تا پس از فارغ التحصیل شدن بتوانند در پست های سازمانی مربوط به رشته تحصیلی خود به کار گمارده شوند و با ارایه خدمات مربوط به حیطه وظایف خود به رفع مشکلات جامعه و ارایه خدمات بهداشتی و درمانی پردازنند (۲).

شناخت مسایل و مشکلات و نگرش دستیاران تخصصی در مورد رشته ای تحصیلی خود به منظور برنامه ریزی در رفع آنها و بهبود وضعیت از وظایف نظام آموزش عالی کشور می باشد چرا که آن ها نشانه ای برای کارایی نظام آموزشی کشور هستند و شرایط و نگرش آن ها می توانند نمونه ای از شرایط و نگرش سایر افرادی که به رشته مورد نظر (در اینجا دندانپزشکی) اشتغال دارند یا در حال تحصیل هستند، باشد.

امروزه رشته دندانپزشکی گسترده‌گی خاصی دارد و این گسترده‌گی دلیلی بر نیاز به تخصصی شدن شاخه های مختلف دندانپزشکی است و این امر اهمیت بررسی تمایل دانشجویان به رشته های تخصصی دندانپزشکی و نگرش دانشجویان این رشته ها را توجیه می کند (۴). یک مطالعه روی ۵۷۸ نفر دانش آموخته های رشته های بهداشتی دانشکده بود و این اصفهان نشان داد که حدود ۲۸ درصد از آنان در زمان مطالعه بی کار بوده اند (۲).

طی تحقیقات مشابهی که در مورد دانشجویان پزشکی و بهداشت محیط صورت گرفته است رابطه ای معنی داری بین نگرش آنها به رشته ای خود و موفقیت آن ها در دانشگاه و بازار کار مشاهده و همین طور دیده شده است که با افزایش و پیشرفت مقطع آموزشی نگرش آنها منفی تر می شود (۵ و ۲). در یک مطالعه که در مورد بررسی رضایت مندی شغلی اساتید هیات علمی دانشکده دندانپزشکی شهید بهشتی صورت گرفت، میانگین نمره کلی رضایت شغلی ۵۰/۸ از

و پیشرفت و ترقی کشور ها در گروی جذب، پرورش، نگهداری و بهره برداری صحیح از نخبگان و منابع انسانی فرهیخته است (۱).

امروزه مطالعه نگرش به عنوان ممتازترین مفهوم روانشناسی اجتماعی جایگاه ویژه ای در پژوهش دارد . به طور کلی ترکیب شناخت ها، احساس ها و آمادگی برای عمل نسبت به یک مساله را نگرش شخص نسبت به آن مساله می گویند (۲). موفقیت در هر کار و رسیدن به هدف نیازمند نوعی نگرش مثبت به آن عمل یا هدف می باشد. انگیزش شغلی برای اشتغال مفید و کارآمد، امری مهم و ضروری است. اگر فردی به موقعیت فعلی و آینده خود علاقمند نباشد، ادامه کار بسیار مشکل خواهد بود، با توجه به این مسایل می توان ارتباط مستقیمی بین نگرش مثبت موفقیت شغلی در آینده در نظر گرفت. بدین ترتیب که نگرش مثبت، انگیزش شغلی را به همراه داشته و آن نیز موجب موفقیت شغلی خواهد شد (۳ و ۲).

دندانپزشکان نقش مهمی در ارتقای خدمات درمانی و ارایه راهکارهای مناسب در زمینه این خدمات ایفا می کنند، و در این میان نقش متخصصان دندانپزشکی از اهمیت خاصی برخوردار است. متخصصان دندانپزشکی در ارایه خدمات ویژه به بیماران، بالا بردن کیفیت مراقبت از دندان، نوآوری در علم و پژوهش های بالینی نقش اساسی دارند (۴).

پیشرفت های علمی و فنی در سه دهه ای اخیر به طور گسترده ای هر یک از رشته های تخصصی دندانپزشکی را تحت تاثیر قرار داده است (۴). رشته های تخصصی دندانپزشکی به مرور زمان شکل گرفته و جایگاه خود را در این رشته پیدا کرده است و در همین راستا دانشجویان هر کدام با انگیزه های خاص خود به یکی از این رشته ها گرایش پیدا می کنند (۴).

نیروهای متخصص دندانپزشکی در رشته های مختلف، ارایه دهنده گان خط مقدم بهداشتی، درمانی و آموزش در سطح

(رضایت از انتخاب رشته‌ی تخصصی، تمایل به تغییر رشته‌ی تخصصی، کیفیت ارایه‌ی دروس عملی و نظری و جذابیت، کاربردی و پرطرفدار بودن رشته تخصصی)، دانشکده‌ی محل تحصیل (تمایل به تغییر سایر دانشکده‌های شناخته شده آموزشی دانشکده به نسبت سایر دانشکده‌های شناخته شده داخل و خارج کشور، سطح دانش و مهارت و تجربیات بالینی اعضای هیات علمی دانشکده)، جایگاه دندانپزشکان در کشور (اعتبار اجتماعی و وضعیت اقتصادی دندانپزشکان در کشور، اعتبار اجتماعی و وضعیت اقتصادی دندانپزشکان در آینده، تاثیر اخذ مدرک تحصص در درآمد دندانپزشکان، تناسب حقوق و دستمزد با نیازهای مالی خود) و آینده شغلی (رفتن به طرح، کار در محیط آموزشی، اشتغال در مطب خصوصی، عزیمت به خارج از کشور، ادامه تحصیل) شامل ۲۳ سوال و بخش چهارم: نظرات دستیاران تخصصی در خصوص سطح تحقیقات در زمینه‌ی دندانپزشکی در ایران، مهم‌ترین استفاده‌ی یک دستیار تخصصی از زمان دانشجویی خود، تاثیر اخذ مدرک تحصص در درآمد دندانپزشکان، ادامه‌ی تحصیل و زندگی و کار در خارج از کشور و ... شامل ۱۶ سوال بود. پاسخ‌های بخش دوم و چهارم به صورت کیفی و بخش سوم به صورت کیفی رتبه‌ای با مقیاس لیکرتی ۴ درجه‌ای به ۴ شکل: بسیار زیاد، زیاد، کم و بسیار کم؛ بسیار خوب(عالی)، خوب، ضعیف و بسیار ضعیف؛ بسیار مطلوب، مطلوب، در حد متوسط، پایین تر؛ کاملاً موافق، موافق، مخالف و کاملاً مخالف به ترتیب با نمره گذاری ۴، ۳، ۲، ۱ طراحی شده و میانگین نمرات گزینه‌ها در ۲۱ سوال به عنوان نمره‌ی نگرش دستیاران تخصصی تلقی می‌گردید و میانگین امتیازات از ۱ تا ۴ تقسیم بندی شد.

در مرحله‌ی بعد پایایی و روایی محتوایی کمی و کیفی پرسشنامه، به صورت زیر مورد بررسی قرار گرفت.

روایی صوری: به صورت کیفی ارزیابی شد بدین منظور پرسشنامه به ده نفر از دستیاران تخصصی داده شد تا نظرات

۱۰۰ بود. بیشترین درصد نارضایتی مربوط به جایگاه دندانپزشکان و کمترین نارضایتی در مورد وضعیت آموزش و دانشجویان گزارش شد (۶). نتایج در بررسی عوامل موثر بر ایجاد انگیزش شغلی اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان نشان دادند که ۸۱ درصد اعضای هیات علمی عوامل بیرونی نظری حقوق و مزايا، امنیت شغلی، شرایط محیط کار و ۷۲ درصد آنان عوامل درونی نظری ماهیت کار، شناخت و قدردانی از افراد، پیشرفت و توسعه‌ی شغلی و موفقیت شغلی را بر ایجاد انگیزش شغلی موثر دانسته‌اند (۷).

با توجه به نبود داده‌های علمی مستند و کافی در رشته‌ی دندانپزشکی و اهمیت این رشته در بهبود کیفیت زندگی بیماران، بر اهمیت این مطالعه افزوده می‌گردد. هدف از مطالعه‌ی حاضر بررسی نگرش دستیاران تخصصی رشته‌های مختلف دندانپزشکی نسبت به موقعیت و آینده شغلی خود بود.

روش بررسی

این پژوهش یک مطالعه‌ی مقطعی - توصیفی است که در دانشکده‌ی دندانپزشکی شهید بهشتی انجام شد. جامعه‌ی پژوهش در این مطالعه، کل دستیاران تخصصی دانشکده‌ی دندانپزشکی شهید بهشتی (۱۱۱ نفر) بود که پرسش نامه به ۶۵ نفر از آنان که در دسترس بودند ارایه گردید و در نهایت با پیگیری‌های صورت گرفته، ۴۰ پرسش نامه تکمیل و برگشت داده شد (Response Rate= 62%).

بازار پژوهش پرسش نامه‌ای بود که توسط پژوهشگر تهیه گردید و شامل ۴ بخش بود؛ بخش اول: مشخصات فردی دستیاران تخصصی شامل ۱۰ سوال، بخش دوم: معیار‌های انتخاب رشته‌ی دندانپزشکی، رشته‌ی تخصصی و دانشگاه محل تحصیل شامل ۴ سوال، بخش سوم: عوامل موثر بر نگرش دستیاران تخصصی نسبت به رشته‌ی تحصیلی

چهار قسمتی اظهار نظر نمایند: مربوط یا اختصاصی بودن، ساده و روان بودن، واضح یا شفاف بودن. (مثالاً: غیر مرتبط، ۲: تا حدودی مرتبط، ۳: مرتبط و ۴: کاملاً مرتبط). بدین منظور امتیاز CVI به وسیله‌ی تجمعی امتیازات موافق برای هر آیتم که رتبه‌ی ۳ و ۴ (بالاترین نمره) کسب کرده‌اند بر تعداد کل محاسبه خواهد شد (۱۰). در مطالعه‌ی حاضر با استفاده از فرمول CVI شاخص روایی محتوا محاسبه شد. پذیرش آیتم‌ها نمره‌ی CVI بالاتر از ۷۵٪ خواهد بود. برای ارزیابی میزان سازگاری درونی اجزای پرسشنامه، مقدار آلفای کرونباخ برای تمام سوالات مربوط به سنجش نگرش که پاسخ‌های آن‌ها در قالب مقادیر لیکرت ۴ تایی ارزیابی می‌شد، محاسبه شد. پایابی پرسش نامه نیز با استفاده از فرمول ضریب آلفای کرونباخ ($\alpha = 0.82$) به دست آمد.

داده‌های حاصل با کمک نرم افزار spss16 تجزیه و تحلیل گردید و از روش‌های آمار توصیفی (محاسبه‌ی میانگین، انحراف معیار و توزیع فراوانی) و آمار تحلیلی (one way ANOVA Test، Independent T-test، Pearson) استفاده شد.

یافته‌ها

از میان ۶۵ پرسش نامه ۴۰ عدد دارای اطلاعات قابل ارزیابی بودند که تحلیل آماری بر روی آنان صورت گرفت. از تعداد کل افراد مورد مطالعه ۲۹/۷ درصد مرد، ۷۰/۳ درصد زن، ۲۷/۵ درصد دستیار تخصصی سال‌یک، ۴۰ درصد دستیار تخصصی سال دو، ۲۲/۵ درصد دستیار تخصصی سال سه و ۰ درصد بی‌پاسخ، ۴۰ درصد مشغول به کار در کنار تحصیل، ۳۷/۵ درصد فقط تحصیل و ۲۲/۵ درصد بی‌پاسخ، ۴۵ درصد مجرد و ۴۷/۵ درصد متاهل و ۷/۵ درصد بی‌پاسخ، ۴۷/۵ درصد ساکن تهران دائمی، ۴۲/۵ درصد ساکن تهران موقتی و ۱۰ درصد بی‌پاسخ، ۵۵ درصد با سهمیه‌ی تعهد عام، ۵ درصد با سهمیه‌ی آزاد، ۲۲/۵ درصد با سهمیه‌ی شاهد،

خود را در رابطه با مواردی مانند سطح دشواری، میزان عدم تناسب و ابهام از عبارات و یا وجود نارسانی در معانی کلمات به صورت کتبی اعلام نمایند.

روایی محتوا: در بررسی کیفی روایی محتوا از ۵ نفر از متخصصین (۳ نفر متخصص پریوتدنیکس، ۱ نفر متخصص دندانپزشکی جامعه نگر و ۱ نفر متخصص دندانپزشکی کودکان) درخواست شد پس از مطالعه دقیق ابزار، دیدگاه‌های اصلاحی خود را بصورت مبسوط و کتبی ارایه نمایند. همچنین تاکید شد که در ارزیابی کیفی روایی محتوا موارد زیر را مورد توجه قرار دهند: رعایت دستور زبان، استفاده از کلمات مناسب، اهمیت سوالات، قرارگیری سوالات در جای مناسب خود، زمان تکمیل ابزار طراحی شده.

پس از جمع‌آوری ارزیابی متخصصین تغییرات لازمه در ابزار مورد توجه قرار گرفت، سپس برای ارزیابی کمی روایی محتوا و جهت اطمینان از اینکه مهم‌ترین و صحیح‌ترین محتوا (ضرورت سوال) انتخاب شده، از شاخص نسبت روایی محتوا (content validity ratio) و برای اطمینان از اینکه سوالات ابزار به بهترین نحو جهت اندازه‌گیری محتوا طراحی شده، از شاخص روایی محتوا (content validity index) استفاده شد. جهت تعیین روایی محتوا، پرسشنامه در اختیار ۵ نفر از متخصصین قرار گرفت و از آنان درخواست شد که در خصوص هر یک از سوالات ابزار به سه طیف آیتم ضروری است، مفید است اما ضروری نیست و ضرورتی ندارد، پاسخ‌ها بر اساس فرمول CVR محاسبه و با جدول Lawshe (۸) انطباق داده شد اعداد بالاتر از ۰/۵۹ مورد قبول واقع شد.

پس از تعیین و محاسبه CVR، بررسی CVI بر اساس شاخص روایی محتوا Waltz and Basel (۹) صورت گرفت. بدین منظور مجدداً پرسشنامه جهت محاسبه CVI به ۵ نفر متخصص داده شد و از آنان خواسته شد که در مورد هر یک از سوالات، سه معیار زیر را بر اساس طیف لیکرتی

۸۳/۸ درصد از افراد مورد مطالعه قبل از انتخاب رشته‌ی دندانپزشکی از ویژگی‌های این رشته مطلع بودند. جدول ۱ درصد فراوانی معیارهای دستیاران تخصصی (با حق انتخاب یک یا چند گزینه) برای انتخاب رشته‌ی دندانپزشکی، تخصصی و دانشگاه محل تحصیل را نشان می‌دهد.

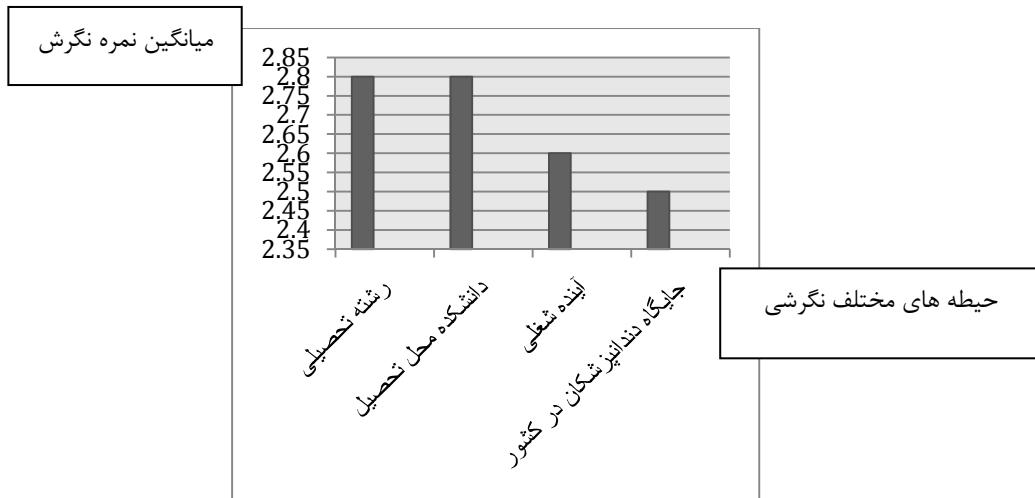
۲۵ درصد با سهمیه تعهد خاص و ۱۲/۵ درصد بی‌پاسخ بودند، ۸۶/۱ درصد از پدران و ۵۱/۵ درصد از مادران دستیاران تحصیلات لیسانس و بالای لیسانس داشتند. ۹۰ درصد از افراد دوره‌ی عمومی را در یکی از دانشکده‌های داخل کشور گذرانده‌اند. میانگین سنی افراد مورد مطالعه $29 \pm 4/5$ سال بود.

جدول ۱: توزیع فراوانی معیارهای دستیاران تخصصی برای انتخاب رشته‌ی دندانپزشکی، تخصصی و دانشگاه محل تحصیل

سوالات	عوامل موثر	فراوانی (درصد)
دلایل اصلی برای انتخاب رشته‌ی دندانپزشکی	علاقة شخصی	۳۷.۵
دلایل اصلی برای انتخاب رشته	جستجو و تحقیق	۲.۵
تخصصی	اصرار خانواده	۲.۵
دلایل اصلی برای انتخاب این دانشگاه	توصیه آشنایان	۷.۵
دلایل اصلی برای انتخاب رشته	موقعیت شغلی و بازار کار	۵۵
دانشگاه جهت تحصیل	بدون دلیل خاص	صفر
دلایل اصلی برای انتخاب این دانشگاه	علاقة شخصی	۴۲.۵
دلایل اصلی برای انتخاب این دانشگاه	توصیه استاد	۷.۵
دانشگاه علمی	رتیبه‌ی آزمون دستیاری	۲۵
دانشگاه جهت تحصیل	موقعیت شغلی و بازار کار	۳۰
دلایل اصلی برای انتخاب این دانشگاه	بدون دلیل خاص	۲.۵
دانشگاه ایران	اعتبار علمی	۵۵
دانشگاه ایران	هماهنگی با رتبه‌ی آزمون	۲۲.۵
دانشگاه ایران	توصیه آشنایان	۲.۵
دانشگاه ایران	گذراندن دوره‌ی عمومی در این دانشگاه	۲۷.۵
دانشگاه ایران	Rahati Rft و آمد	۱۲.۵
دانشگاه ایران	بدون دلیل خاص	۲.۵

در پاسخ به این پرسش که بعد از پایان دوره‌ی تخصصی خود چه قصدی دارید (با حق انتخاب چند گزینه)، ۲۵ درصد کار در محیط آموزشی و فعالیت‌های پژوهشی، ۲۰ درصد اشتغال در مطب خصوصی و ۳۷.۵ درصد رفتن به طرح، ۷.۵ درصد ادامه تحصیل (دوره فلوشیپ) و ۱۰ درصد عزیمت به خارج از کشور برای تحصیل یا کار را انتخاب نمودند.

نمودار ۱ میانگین و انحراف معیار نمره نگرش دستیاران تخصصی نسبت به رشته‌ی تحصیلی، دانشکده‌ی محل تحصیل، آینده شغلی و جایگاه دندانپزشکان در کشور را نشان می‌دهد. ۳۵ درصد از افراد مورد مطالعه، روند فعلی برای گرینش دستیاران تخصصی را ضعیف، ۳۰ درصد متوسط و ۲۰ درصد خوب ارزیابی کردند.

نمودار ۱: میانگین و انحراف معیار نمره نگرش دستیاران تخصصی نسبت به رشته‌ی تحصیلی، دانشکده‌ی محل تحصیل، آینده شغلی و جایگاه دندانپزشکان در کشور

تحقیقاتی در ایران چه می باشد، امکان همکاری با مراکز علمی دنیا (۳۲/۵ درصد از اولویت اول پاسخ دهی)، و بدون فایده (۱۵ درصد از اولویت دوم و سوم پاسخ دهی) بوده است. بیشترین منبع مطالعاتی مورد استفاده‌ی دستیاران مورد مطالعه (۷۵ درصد) کتاب‌های مرجع متن اصلی بوده است. در خصوص کارایی دروس علوم پایه دوره تخصصی در آینده شغلی، ۵۵ درصد افراد به گزینه‌ی بسیار کم، ۲۵ درصد کم و ۱۰ درصد زیاد، اشاره داشتند.

افراد مورد مطالعه، انتخاب اول خود را برای بهترین ارایه دهنده‌ی دروس نظری و عملی در دوره دکتری عمومی خود، گروه اندودانتیکس (۳۰ درصد)، انتخاب دوم، گروه‌های پروتز ثابت و ترمیمی (۲۰ درصد) و انتخاب سوم، گروه‌های ترمیمی و اطفال (۱۵ درصد) انتخاب کردند. افراد مورد مطالعه انتخاب اول خود را برای جذاب ترین درس دوره‌ی دکتری عمومی خود، جراحی دهان و فک و صورت (۱۷.۵ درصد)، انتخاب دوم، ارتودنسی (۱۵ درصد) و انتخاب سوم، پروتز ثابت (۱۰ درصد) انتخاب کردند.

۴۲/۵ درصد از افراد مورد مطالعه، تعداد دستیاران دندانپزشکی پذیرفته شده در کشور را با توجه به نیازهای درمانی جامعه بسیار زیاد، ۴۰ درصد زیاد، ۲/۵ درصد کم و ۵ درصد بسیار کم ارزیابی کردند و ۱۰ درصد افراد هم پاسخ ندادند. ۴۷/۵ درصد از افراد تعداد دانشجویان دندانپزشکی پذیرفته شده را بسیار زیاد، ۴۰ درصد زیاد، ۲.۵ درصد کم ارزیابی کردند.

۶۲/۵ درصد از دستیاران تخصصی مورد مطالعه، سطح تحقیقات در زمینه‌ی دندانپزشکی در ایران را نسبت به جهان پایین تر و ۵ درصد، آن را در یک حد دانسته‌اند و ۱۷/۵ درصد نظری نداشتند. ۲۲/۵ درصد از اعضای خانواده‌ی افراد مورد مطالعه در رشته‌ی دندانپزشکی تحصیل کرده‌اند. افراد مورد مطالعه، اولویت اول خود را برای مهم ترین استفاده‌ای که یک دستیار تخصصی می تواند از زمان دانشجویی خود داشته باشد، آموزش مهارت‌های عملی و کاربردی (۷۲/۵ درصد)، اولویت دوم، یادگیری علم تئوری (۳۰ درصد) و اولویت سوم، تحقیق و پژوهش (۳۲/۵ درصد) دانسته‌اند. شایع‌ترین پاسخ به این پرسش که فایده‌ی اصلی کارهای

نتایج مطالعه نعمت الهی و همکاران در سال ۱۳۹۳، بر روی ۷۵ دانشجوی سال اول و آخر دندانپزشکی نشان داد که تغییر دیدگاه دانشجویان سال ششم نسبت به رشته دندانپزشکی در مقایسه با دانشجویان سال اول بیشتر بود که این تغییر دیدگاه در دانشجویان سال ششم بیشتر جنبه منفی (۸۸/۹ درصد) داشت (۱۲). همچنین در مطالعه نوحی و همکاران در سال ۱۳۹۴ میانگین نمرات دانشجویان پزشکی و دندانپزشکی نسبت به رشته تحصیلی قبل و بعد از ورود به بخش های بالینی در حد متوسط بود و دانشجویان نگرش خیلی مطلوبی نسبت به رشته تحصیلی خود نداشتند (۱۳). بر اساس نتایج بدست آمده از مطالعه نظری و همکاران در سال ۱۳۹۲ بر روی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اهواز، دانشجویان در دو حیطه جایگاه اجتماعی رشته و میزان تاثیرگذاری آن در شخصیت و نگرش دانشجویان، نگرش مثبت تری نسبت به رشته تحصیلی خود در مقایسه با سایر حیطه ها (ارتباط رشته با آینده شغلی و موقعیت رشته در بین سایر رشته ها) داشتند و بیشتر دانشجویان میزان تاثیر حیطه ارتباط رشته با آینده شغلی شان را متوسط ارزیابی کردند (۱۴). در مطالعه حسن زاده و همکاران در سال ۱۳۸۵ در مورد نظر دانشجویان پزشکی مقاطع علوم پایه، فیزیوپاتولوژی و کارآموزی نسبت به آینده ی شغلی، نتایج نشان داد که هرچه مقطع تحصیلی بالاتر می رود، نگرش آن ها نسبت به آینده ی شغلی منفی تر می شود (۵). هرچند مقایسه ای نتایج مطالعه حاضر با نگرش دانشجویان رشته ی پزشکی و سایر رشته ها کار صحیح نیست؛ زیرا مشکلات اقتصادی، آموزشی و اجتماعی که از سوی دانشجویان رشته های مختلف دانشگاهی احساس می شود با یکدیگر متفاوت است و این تفاوت می تواند بر نگرش و رضایت از رشته تحصیلی شان موثر باشد. چرا که بر اساس نتایج مطالعه آتشکار و همکاران در سال ۱۳۹۳ میزان رضایت تحصیلی در بین دانشجویان رشته ی پزشکی با دندانپزشکی تفاوت معنی

افراد مورد مطالعه انتخاب اول خود را برای بدترین ارایه دهنده ی دروس نظری و عملی در دوره دکتری عمومی خود، گروه ارتودانتیکس و پریودانتیکس (۳۰ درصد)، انتخاب دوم، گروه جراحی دهان و فک و صورت (۱۷/۵ درصد) و انتخاب سوم: گروه بیماری های دهان (۱۷.۵ درصد) انتخاب کردند. با استفاده از آزمون آماری one way ANOVA Test با رابطه ای بین حقوق و دستمزد، سطح علمی – آموزشی دانشکده نسبت به سایر دانشکده های داخل کشور و رضایت از رشته تحصیلی با نمره ی نگرش کلی فرد از نظر آماری، معنی دار بود ($P < 0.05$). و رابطه ای بین وضعیت تأهل، موقعیت کاری (سال تخصصی یک، دو و سه) و اشتغال به کار در کنار تحصیل با نمره نگرش فرد از نظر آماری معنی دار نبود ($0.05 > P$).

بحث

هدف از مطالعه حاضر بررسی نگرش و نظرات دستیاران تخصصی دانشکده ی دندانپزشکی شهید بهشتی به منظور استفاده از نظرات آن ها در بهبود وضعیت آموزشی و برنامه ریزی های آینده بود. بر اساس نتایج مطالعه میانگین و انحراف معیار نمره ی نگرش دستیاران تخصصی نسبت به موقعیت خود $2/62 \pm 0.3$ به دست آمد که اندکی بیشتر از نمره ی $2/5$ (نصف میانگین نمره ی امتیاز کل سوالات پرسشنامه) بود. بیشتر مطالعات انجام شده به بررسی نگرش دانشجویان گروه پزشکی محدود شده است؛ اما تاکنون تحقیقات بسیار کمی در زمینه ی بررسی نگرش دستیاران تخصصی دانشکده های دندانپزشکی نسبت به موقعیت شغلی و رشته ی تحصیلی خود صورت گرفته است و هم چنان فضا برای نتیجه گیری و مقایسه ای نتایج در این زمینه باز می باشد. نتایج مطالعه سوفولا و همکاران در سال ۲۰۰۸ نشان داد که با شروع دوره بالینی علاقه مندی دانشجویان به رشته دندانپزشکی بیشتر شده و تمایل به تغییر رشته کاهش می یابد (۱۱). در حالی که

شغلی و درآمد مناسب) از سایر عوامل اصلی برای انتخاب رشته‌ی تحصیلی، بالاتر بود (۱۹). همچنین نتایج مطالعه عقیلی و همکاران در سال ۱۳۹۳ بر روی دانشجویان دندانپزشکی دو دانشکده شهید صدوقی یزد و علوم پزشکی تهران نشان داد که میانگین نمره انگیزه‌های حرفه‌ای (داشتن مطب مستقل، درآمد مناسب و امکان ادامه تحصیل و پیشرفت) در مقایسه با انگیزه‌های محیطی و فردی بالاتر بود (۲۰).

بیشتر افراد مورد مطالعه (۵۵ درصد)، مهم‌ترین معیار انتخاب دانشگاه محل تحصیل را اعتبار علمی دانسته‌اند. با توجه به دیدگاه Weiner که عامل اساسی برای پیشرفت را انگیزه‌های درونی میداند (۲۱)، علایق فردی، جایگاه اجتماعی رشته، وجود امکان ارتقا و پیشرفت شغلی در حرفه می‌تواند این نقش را ایفا و نیاز درونی فرد را برآورده نماید.

۷۷/۵ درصد از افراد مورد مطالعه در مطالعه‌ی حاضر، اعتبار اجتماعی دندانپزشکان در کشور را بسیار مطلوب و مطلوب ارزیابی نموده‌اند. وحید دستجردی و همکاران در سال ۱۳۹۰ با بررسی بر روی نگرش دستیاران تخصصی دندانپزشکی اظهار نمودند که دلیل بالا بودن اعتبار اجتماعی دندانپزشکان ممکن است با این مساله توجیه گردد که دندانپزشکی حرفه‌ای اجتماعی است و دندانپزشکان همسان با تعدادی از رشته‌های بهداشتی - درمانی مدت زمان بیشتری را با بیماران خود سپری می‌کنند و شرایط اجتماعی و فرهنگی جامعه ما به گونه‌ای است که قشر پزشک و دندانپزشک موقعیت اجتماعی خوبی دارند، می‌توانند توجیهی در این زمینه باشد (۲۲). این در حالی است که ۴۷/۵ درصد از افراد، اعتبار اجتماعی دندانپزشکان را در آینده در حد متوسط جامعه دانسته‌اند. در توجیه این نگرانی برای آینده می‌توان به عواملی مانند افزایش تعداد پذیرش دانشجویان و دستیاران تخصصی با توجه به نیازهای درمانی اشاره کرد که بیشتر دستیاران این تعداد را زیاد و بسیار زیاد (به ترتیب ۸۷ و ۸۲ درصد) ارزیابی کرده‌اند که با

دار داشت و دانشجویان رشته‌ی دندانپزشکی نسبت به دانشجویان رشته‌های پزشکی و داروسازی دارای رضایت تحصیلی بیشتری بودند (۱۵). یکی از تئوری‌های انگیزش شغلی، تئوری دو عاملی است (۱۶). که بر این مبنای استوار است که انگیزش تحت تاثیر عوامل محرك انگیزش (hygiene factors) و عوامل بهداشتی (motivation factors) یا عوامل خارجی است. عوامل محرك انگیزش همچون موفقیت، پیشرفت و ماهیت کار، موجب رضایت فرد شده و به عنوان پاداش‌های درونی یا ذهنی می‌باشند که برای افزایش انجام کار ضروری است. در حالی که برای تامین و حفظ سلامت سازمان، شناسایی عوامل بهداشتی یا خارجی همچون خط و مشی و مقررات، شرایط محیط کار، حقوق و دستمزد و امنیت شغلی که عمدتاً با محیط و زمینه‌ی شغل ارتباط دارند، می‌شوند (۷). علاقه‌ی شخصی به رشته‌ی تحصیلی می‌تواند موجب پیشرفت و رضایت شغلی دستیاران و یا به عکس موجب ناامیدی و خستگی و عدم رضایت در کار گردد (۱۷). بر اساس نتایج مطالعه‌ی دهقانی و همکاران در سال ۱۳۹۳، مهم‌ترین متغیرهای مرتبط با رضایتمندی تحصیلی دانشجویان از دیدگاه اساتید به ترتیب شامل استفاده از کادر آموزشی م梗ب جهت ارایه‌ی دروس، علاقمندی به رشته‌ی تحصیلی و القای اعتماد به نفس به دانشجویان توسط اساتید و مسؤولین می‌باشد (۱۸). در مطالعه‌ی حاضر مهم‌ترین معیارهای دستیاران تخصصی برای انتخاب رشته‌ی دندانپزشکی، تخصصی و دانشگاه محل تحصیل، بررسی شده است. نتایج پژوهش حاضر در این زمینه با نتایج بدست آمده از مطالعه‌ی قادری و همکاران در سال ۱۳۸۱، همخوانی دارد که مهم‌ترین معیار انتخاب رشته‌ی پزشکی از نظر دانشجویان، علاقمندی به رشته‌ی تحصیلی بوده است (۱۷). در حالی که نتایج مطالعه معمارپور و همکاران در سال ۱۳۹۲ بر روی دانشجویان دندانپزشکی نشان داد که میانگین نمره مزایای شغلی (کسب موقعیت قابل قبول اجتماعی، اطمینان از آینده

دارد (۷). در مطالعه‌ی ملکشاهی و همکاران در سال ۱۳۸۶ نیز آزمون آماری کای دو بین رضایت کلی با حیطه‌ی حقوق و مزايا، ارتباط معنی داری داشت که با مطالعه‌ی ما مطابقت دارد. در تئوری هرزبرگ، هنگامی که فرد به طور کامل حقوق و مزايا خود را دریافت نمی‌کند؛ امنیت شغلی، نظارت مناسب و روابط بین فردی مناسی وجود ندارد و عدم رضایت شغلی ایجاد می‌شود (۲۷).

یکی از عوامل خارجی موثر بر انگیزش شغلی، شرایط علمی – آموزشی محیط کار (در اینجا دانشکده‌ی محل تحصیل) می‌باشد. ۴۵ درصد از افراد مورد مطالعه سطح علمی – آموزشی دانشکده نسبت به سایر دانشکده‌های داخل کشور، بالاتر و ۴۰ درصد از افراد، آن را در حد سایر دانشکده‌های داخل کشور ارزیابی نمودند. رابطه‌ی بین سطح علمی – آموزشی دانشکده نسبت به سایر دانشکده‌های داخل کشور و نمره‌ی نگرش کلی فرد از نظر آماری، معنی دار بود ($P < 0.05$). هرچه شرایط محیط کار از نظر کارکنان آن (در اینجا دستیاران تخصصی)، بهتر و میزان رضایت از آن بیشتر باشد، امکان ترک خدمت کمتر خواهد شد. اگر محیط کار خوب باشد کارکنان بهتر کارشان را انجام می‌دهند و در محیط نامناسب کارکنان با مشکل روبرو خواهند شد (۲۷). در مطالعه‌ی بخشی علی‌آبادی و همکاران در سال ۱۳۸۳ اهمیت عوامل خارجی در ایجاد انگیزش شغلی از نظر اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی رفستنستان از نقش عوامل درونی بیشتر می‌باشد و ۸۲ درصد دستیاران محیط کار (فیزیکی – رفاهی) را در ایجاد انگیزش شغلی بسیار مهم و مهم انتخاب نموده بودند که با مطالعه‌ی ما همخوانی دارد (۷). یکی از اهدافی که از ایجاد رضایت شغلی دستیاران تخصصی دنبال می‌شود این است که جوامع دانشگاهی بتوانند با استفاده از توانایی‌های خود به رشد و شکوفایی برسند (۲۵). نتایج نشان می‌دهد که بیشتر دستیاران تخصصی ($32/5$ درصد)، مهم ترین فایده‌ی کارهای تحقیقاتی در ایران را

نتایج مطالعه‌ی هدایتی و همکاران در سال ۱۳۹۱ که با عنوان دیدگاه دانشجویان رشته‌ی دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز نسبت به رشته‌ی تحصیلی و آینده‌ی شغلی خود بود مطابقت دارد (۲۳). اگر افراد احساس کنند مورد احترام هستند در رفع کمبودهای خود تلاش بیشتری می‌کنند و این امر موجب رضایت شخصی و افزایش بهره‌وری خواهد شد (۲۴). در مطالعه‌ی صافی و همکاران در سال ۱۳۸۷ نتایج نشان دادند که اعضای هیات علمی به ترتیب، رعایت احترام و منزلتشان توسط دانشجویان، کارشناسان و کارمندان را از نیازهای اساسی و عملکردی بسیار مهم خود می‌دانستند. در واقع اعضای نیروهای متخصص نیاز دارند که در درون خود احساس کنند که مردمی با ارزش هستند؛ پس لازم است راهکارهایی توسط مسؤولان برای حفظ احترام و منزلت این افراد توسط دانشجویان و کارمندان به کار گرفته شود (۲۵).

حقوق و دستمزد یکی از عوامل خارجی موثر بر انگیزش شغلی می‌باشد. در این پژوهش ۴۷ درصد افراد مورد مطالعه، حقوق و دستمزد خود را زیاد و بسیار زیاد و $57/5$ درصد افراد، جایگاه اقتصادی دندانپزشکان شاغل در کشور را مطلوب و $47/5$ درصد از افراد، این وضعیت را برای آینده، در حد متوسط جامعه دانسته‌اند. همچنین در این تحقیق رابطه‌ی بین حقوق و دستمزد با نمره‌ی نگرش کلی فرد از نظر آماری معنی دار بود ($P < 0.05$). در مطالعه‌ی بررسی عوامل موثر بر رضایت شغلی اعضای هیات علمی دانشکده‌ی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مازندران در سال ۱۳۸۵ بر اساس نتایج به‌دست آمده در بین ۱۱ حیطه عوامل موثر بر رضایت شغلی $\pm 0/61 \pm 3/81$ اختصاص دارد که نشان دهنده‌ی اهمیت آن در انگیزش شغلی است و با مطالعه‌ی ما مطابقت دارد (۲۶). همچنین در مطالعه‌ی بخشی علی‌آبادی و همکاران نیز نتایج نشان داد که بیشترین فراوانی (۹۴ درصد) پاسخ هیات علمی در عوامل خارجی، حقوق و دستمزد می‌باشد و با تحقیق ما همخوانی

که اعضای هیات علمی دانشکده های دندانپزشکی امریکا از حقوق کم و ساعت کاری تمام وقت ناراضی هستند و این مساله موجب کاهش علاقه به کار آکادمیک و نگرانی در بیشتر جوامع شده است (۳۰). در مطالعه‌ی حاضر رابطه‌ی بین وضعیت تأهل، موقعیت کاری (سال تخصصی یک، دو و سه) و اشتغال به کار در کنار تحصیل با نمره‌ی نگرش فرد از نظر آماری معنی دار نبود ($P > 0.05$).

با توجه به نبود پرسشنامه استاندارد در مورد نگرش نسبت به موقعیت شغلی دندانپزشکان در کشور به نظر می‌رسد که طراحی یک پرسشنامه ملی در این زمینه که بتواند به عنوان منبعی برای پژوهش‌های مختلف در نظر گرفته شود، گامی موثر در همگون سازی روش کار و افزایش امکان مقایسه‌ی نتایج در نواحی مختلف کشور خواهد بود. ذکر این نکته نیز ضروری است که اگرچه نگرش دستیاران در رشته‌های مختلف تخصصی دندانپزشکی به دلیل شرایط خاص ممکن است با یکدیگر متفاوت باشد، به خاطر تعداد به نسبت کم دستیاران هر رشته امکان بررسی آماری به شکل جداگانه برای دستیاران تخصصی وجود ندارد و هدف ما از این تحقیق نیز بررسی نگرش دانشجویان تخصصی دندانپزشکی بوده است. بدیهی است که بررسی تفاوت احتمالی بین رشته‌های تخصصی گوناگون، نیازمند جمع آوری آماری نمونه‌ها در سطح بزرگتری است. علاوه بر آن ما تنها توانستیم موافقت مدیریت آموزش تخصصی یک دانشکده دندانپزشکی را جهت توزیع پرسشنامه کسب نماییم در صورت تایید پروپوزال‌های این چنینی در سطح کلان امکان نمونه‌گیری از سایر دانشکده‌ها فراهم شده و اعتبار نتایج بدست آمده بیشتر خواهد گردید. تنها کار تحقیقاتی مشابه بر روی دستیاران تخصصی دندانپزشکی مربوط به مطالعه دکتر دستجردی در سال ۱۳۹۰ می‌باشد. با توجه به افزایش سهمیه ورودی تخصصی و نیز افزایش تعداد دندانپزشکان عمومی شاغل در محیط‌های کاری به نظر می‌رسد انجام مطالعات این چنینی

امکان همکاری با مراکز علمی دنیا می‌دانند. مشارکت فعالانه‌ی دستیاران تخصصی در تصمیم گیری‌ها باعث تقویت فعالیت‌های تیمی (از نیازهای هیجانی و بسیار مهم دستیاران) و ایجاد انگیزه برای فعالیت‌های عمیق علمی می‌شود. در چنین شرایطی، تعاملات علمی و امکان ایجاد ارتباط و همکاری با سایر مراکز علمی نیز بیشتر می‌شود، پژوهش‌ها و آموزش، هدفمند می‌گردد، امکان انجام پژوهش‌های مشترک و ایجاد فرصت‌های مطالعاتی (از نیازهای هیجانی و مهم دستیاران) در مراکز علمی و پژوهشی داخل و خارج از کشور نیز ایجاد می‌گردد. دستاورد پاسخگویی به این نیازها موجب افزایش رضایت و رشد و توسعه‌ی دستیاران تخصصی و جوامع دانشگاهی می‌گردد (۲۵).

رضایت از رشته‌ی تحصیلی سبب نگرش بهتر به موقعیت شغلی و آینده می‌گردد. ۴۷/۵ درصد افراد مورد مطالعه در تحقیق حاضر از انتخاب رشته‌ی تخصصی خود راضی بودند و رابطه‌ی معنی داری بین رضایت از رشته‌ی تحصیلی و نمره‌ی نگرش فرد وجود داشت ($P < 0.05$). که با نتایج تحقیق رجالی و همکاران در سال ۱۳۸۷ مطابقت دارد (۲).

در خصوص آینده‌ی شغلی، اولویت اول بیشتر افراد ۳۷/۵ درصد، رفتن به طرح بود. نکته‌ی قابل توجه، اولویت دوم دستیاران تخصصی، کار در محیط آموزشی به عنوان هیات علمی (۲۵ درصد) بود که این یافته با مطالعه‌ی وحید دستجردی و همکاران در سال ۱۳۹۰ مطابقت دارد (۲۲). در مطالعه‌ی هاشمی پور و همکاران در سال ۱۳۹۰ بر روی دانشجویان سه دانشکده نیز مهم‌ترین دلیل تمایل به ادامه تحصیل در رشته‌های مختلف تخصصی دندانپزشکی، تمایل به استخدام در دانشگاه گزارش گردید (۴). در حالی که مطالعه نوبل و همکاران در مورد دانشجویان تخصصی ارتودنسی کانادا و آمریکا نشان داد که دستیاران تمایلی به کار در دانشگاه به عنوان عضو هیات علمی ندارند (۲۹ و ۲۸). همچنین مطالعه فروج و اسکینفورد در سال ۲۰۰۹ نشان داد

اظهار نمود که نگرانی جدی دستیاران در مورد آینده شغلی است که نیازمند توجه به عوامل فرهنگی و تجاری خاص خود است. همچنین پیشنهاد می شود برای آگاهی از نگرش سایر دستیاران تخصصی نسبت به موقعیت شغلی خود و عوامل موثر بر آن، تحقیقات مشابهی در سایر دانشکده های دندانپزشکی صورت گیرد.

در دوره های زمانی ۳ تا ۵ ساله درک بهتری از تغییرات احتمالی دیدگاه ها و برنامه ریزی مجدد برای مدیران اجرایی در پی داشته باشد.

نتیجه گیری

با در نظر گرفتن محدودیت های مطالعه ای حاضر می توان

References

- 1- Oflynn S, Power S, Horgan M, Otuathaigh CM. attitudes toward professionalism in graduate and non-graduate entrants to medical school. *Educ Health (Abingdon)*. 2014;27(2):200-4.
- 2- Rejali M, Mostajeran M, Lotfi M . Health students' attitude towards their field of study and future career in health faculty of, Isfahan university of medical sciences. *J Health Syst Res*. 2010; 6:106-114. [Persian]
- 3- Samadi MT, Taghizadeh J, Kashitarash Esfahani Z, Mohammadi M. environmental health students' attitudes toward their discipline and future career in Hamedan university of medical sciences in 2008. *Iranian J Med Educ*. 2010; 9:331-336. [Persian]
- 4- Hashemipour M, Navabi N, Sardari E. Investigation of factors affecting study in various fields of specialization in dental students of south-east Iran. *Iran J Med Educ*. 2012; 11 (8): 979-982. [Persian]
- 5- Hassanzadeh G, Javadi M, Salehzadeh Y. The opinion of Qazvin medical student on their future career. *J Qazvin University of Medical Sciences*. 2006; 10:91-95. [Persian]
- 6- Amid R , Vahabi S , kadkhodazadeh M , Dalaie K , Mirakhori M , Saeed S. Evaluation of Job satisfaction among faculty members of Shahid Beheshti Dental School: a cross sectional study in 2012. *Journal of Medical Council of Islamic Republic of Iran*. 2013 ; 31(3): 224-230. [Persian]
- 7- Bakhshi Ali Abadi H, Norouzi D, Hosseini Z. Effective factors on job motivation in academic members of Rafsanjan medical university. *Iran J Med Educ*. 2004; 4: 33-41. [Persian]
- 8- Lawshe CH. A quantitative approach to content validity. *Pers Psychol* .1975; 28: 563-575.
- 9- Yaghmaie F. Content Validity and Fits Eesimatetion. *J Med Educ*.2003; 3:25-27.
- 10- Polit DF, Beck CT, Owen SV. Is the CVI an acceptable indicator of content validity? Appraisal and recommendations. *Res Nurs Health*. 2007, 30: 459–467.
- 11- Sofola OO, Uti OG, Akpene OI. Does exposure to dental education change the perceptions of Nigerian students to dentistry as a profession? *Eur J Dent Educ*. 2008; 12(3): 159-62.
- 12- Neamatollahi H, Mehrabkhani M, Ghafarpour S, Ghasemi A. Evaluation of Mashhad Dental

- School Students' Motives and Viewpoints on Their Career Choices in 2010. *J Mash Dent Sch* .2014; 38(1): 71-84. [Persian]
- 13- Noohi E, Haghdoost A, Mohammadi A. Medical and Dental Students' Attitudes toward Their Study Field before and after Experiencing Clinical Practice in Kerman University of Medical Sciences, Iran. *J Strides Dev Med Educ* .2015; 12(3):442 -449. [Persian]
- 14- Nazari A, Torabi pur A, Javani A, Mousavi H, Nazari H. Survey on Students' Attitude in Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences Regarding to Educational Principle and Future Career. *J Educational Developement of Jundishapur*. 2013 -2014; 4(Winter-Supplemental):18-25. [Persian]
- 15- Atashkar H, Sohrabi Z, Bigdeli SH, Bahari F. The relationship between achievement and satisfaction of students of final year medical, dental and pharmacy Tehran University of Medical Sciences. *J Teb va Tazkiyah*. 2014; 23 (1 and 2) :21-34. [Persian]
- 16- Gнич W, Deas L, Mackenzie S, Burns J, Conway DI. Extending dental nurses' duties: a national survey investigating skill-mix in Scotland's child oral health improvement programme (Childsmile). *BMC Oral Health*. 2014 Nov 25;14(1):137.
- 17- Ghaderi R, Dastjerdi R, Sorush Z, Mouhebati M. Influential factors in medical student attitudes towards studying medicine in 2002. *Iran J Med Educ*. 2003; 3:47-55. [Persian]
- 18- dehghani A, baharlou R, mehbodi L, zarei Z, farokhabadi F, benrazi A. Evaluation of jahrom university of Medical Sciences Teachers attitude toward variables related to student's academic satisfaction. *J Med Edu Dev*. 2014; 7 (14) :38-47. [Persian]
- 19- Memarpour M, Bazrafkan L, Mosavi E, Vossoughi M. Factors Influencing Dental Students' Choice of Discipline. *Iranian Journal of Medical Education*. 2013; 13(4): 260-269. [Persian]
- 20- Aghili H, Taheri Moghadam S, Seraj B, Moslemi M. The main influencing motives for major university choices among first-year dental students of Shahid Sadoughi University of Medical Sciences and Tehran University of Medical Sciences . *The Journal of Medical Education and Development*. 2014; 9 (1) :2-12. [Persian]
- 21- Weiner B. The role of affect in rational (attributional) approaches to human motivation. *Educational Researcher*. 1980; 9: 170-8.
- 22- Vahid Dashtjerdi E, Mahdian M, Nazarali S, Badiee M. Study moyives and career plans of postgraduate students in dental school Shahid Beheshti university of medical sciences. *J Dent Sch Shahid Beheshti Univ Med Sci*. 2011; 29 (1): 36-42. [Persian]
- 23- Hedayati Z, Seifi N, Hekmatfar S, Badakhsh S. Attitudes of Shiraz dental students toward their discipline and future career. *Iran J Med Educ*. 2012; 12: 176-183. [Persian]

- 24- Azizzade Forouzi M, Mohammad Alizade S, Fasihi Harandi T. [faculty member's perspective on Effective motivator factors in Educational performance]. *Strides in Development of Medical Education.* 2005; 2(2): 102-108. [Persian]
- 25- Safi MH, FallahiKhoshkenab M, Rasel M, Rahgozar M. Assessing and prioritizing needs of faculty members on the basis of Kano's Model. *Payesh Health Monit.* 2011; 10: 459-468. [Persian]
- 26- Ranjbar M, Vahidshahi K. Effective factors on faculty members job satisfaction in Mazandaran university of medical sciences, school of medicine, 2006. *Strides Dev Med Educ.* 2008; 4:92-99 . [Persian]
- 27- Malekshahi F, Farhadi A, Amini F. Study of job satisfaction among faculty members of Lorestan university of medical sciences. *Yafteh.* 2010; 12: 49-56. [Persian].
- 28- Noble J, Karaiskos N, Wiltshire WA. Motivations and future plans of Canadian orthodontic residents. *Am J Orthod Dentofacial Orthop.* 2009;136:644-650 .
- 29- Noble J, Hechter FJ, Karaiskos N, Wiltshire WA. Motivational factors and future life plans of orthodontic residents in the United States. *Am J Orthod Dentofacial Orthop.* 2010;137:623-630.
- 30- Froschle ML, Sinkford JC. Full time dental faculty perceptions of satisfaction with the academic work. *JDE.* 2009; 73: 1153-1170.

The Attitude of Post-Graduate Dental Students toward their Career Position and Future at Shahid Beheshti Dental School

Amidi R¹, Kadkhodazadeh M¹, Mirakhori M², Shidfar SH³, Nasabi Z², Baghani MT⁴

¹ Dept. of Periodontics, School of dentistry, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

² Student Research Committee, School of dentistry, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

³ Dept. of Periodontics, School of dentistry, Shahed University, Tehran, Iran.

⁴ Dept. of prosthodontics, School of dentistry, Shahed University, Tehran, Iran.

Corresponding Author: Mirakhori M, Student Research Committee, School of dentistry, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

Email: mirakhori_mahdie@yahoo.com

Received: 25 Feb 2016 **Accepted:** 19 Jul 2016

Background and Objective: Taking back to many years ago, there are still some deficit in higher educational programs. One of the goals in every training system is to determine baseline and updated information regarding demands and attitudes of post-graduate students to predict the probable shortcomings. This study was performed to evaluate the attitude of post-graduate dental students to their position and future.

Materials and Methods: This cross - sectional study was done on some postgraduate students of Shahid Beheshti dental school. Data was collected through a questionnaire whose reliability and validity had already been calculated. The questionnaire included different questions about their attitude toward the major courses, school, and the social status of dentists, etc. Mean scores of selected answers to specific 21 questions determined the final score via a range of 1-4 for each answers. The data was analyzed with SPSS version 16 and descriptive statistics were used for analysis.

Results: The mean and SD score of the attitude of postgraduate students was 2.62 ± 0.3 (partly satisfied) that was more than the half of the total points score (2.5).

Conclusion: Post-graduate students are seriously concerned about their job future. This requires special attention considering cultural and financial factors.

Keywords: Attitude, Education, Medical, Dentistry, Career.